

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს
ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ
საკითხთა კომიტეტის საქმიანობის
01.09.2018 – 01.09.2019 პერიოდის

ა ნ გ ა რ ი შ ი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის მიერ წარმოდგენილ ანგარიშში ასახულია 2018 წლის 01 სექტემბრიდან 2019 წლის 01 სექტემბრის მდგომარეობით კომიტეტის მიერ მომზადებული და ინიცირებული საკანონმდებლო საქმიანობის ნუსხა, განხორციელებული მნიშვნელოვანი ღონისძიებების, მოსახლეობასთან და სამედიცინო დაწესებულებების პერსონალთან შეხვედრების შესახებ ინფორმაცია.

კომიტეტის თავმჯდომარე

ნუგზარ სურმანიძე

კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე

გიორგი მანველიძე

კომიტეტის წევრები:

ილია ვერძაძე

დავით თედორაძე

დავით ბაციკაძე

გიორგი დიასამიძე

კომიტეტის აპარატი

აპარატის უფროსი

ლეილა ლოლობერიძე

თავმჯდომარის თანაშემწე

სოფიო კობალაძე

უფროსი სპეციალისტი

კახა ფუტყარაძე

უფროსი სპეციალისტი

მარინე მანელიშვილი

უმცროსი სპეციალისტი

ინგა რომანაძე

კომიტეტის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები, ამოცანები და ფუნქციები

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი შექმნილია უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ვადით, რომელიც მუშაობას წარმართავს საქართველოს კონსტიტუციით, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ“

საქართველოს კონსტიტუციური კანონით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით, უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტი და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

კომიტეტი საანგარიშო პერიოდში თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებდა საკანონმდებლო საკითხების წინასწარ მომზადებას, უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ხელის შეწყობას, უმაღლესი საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოებისა და მთავრობის საქმიანობის კონტროლს.

კომიტეტის საქმიანობის ძირითადი მიმართულება გახლდათ, რეგიონის მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარების ხელშეწყობა. რისთვისაც უპირველეს ამოცანად მივიჩნევდით ჯანდაცვის მართვის ორგანიზაციაში თანამედროვე მეთოდებისა და პრინციპების დანერგვას. ჩვენი საქმიანობის ძირითადი ორიენტირი იყო მოსახლეობის საჭიროებაზე მორგებული ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური დახმარების პროგრამების შემუშავებაში, განხილვასა და დამტკიცებაში აქტიური მონაწილეობა.

კომიტეტის სხდომების სტატისტიკა

ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი საანგარიშო პერიოდში მუშაობას წარმართავდა კომიტეტის წევრების მიერ წარმოდგენილი წინადადებების საფუძველზე შემუშავებული პერსპექტიული სამუშაო გეგმის შესაბამისად.

კომიტეტის სამუშაო გეგმა მოიცავდა, როგორც კანონშემოქმედებით, ასევე უმაღლესი საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოებისა და ჯანდაცვის სისტემაში შემავალი დაწესებულებების ხელმძღვანელთა ინფორმაციებსა და ანგარიშებს. ასევე სხდომაზე პერიოდულად იხილებოდა სხვადასხვა აქტუალური საკითხები.

საანგარიშო პერიოდში ჩატარებულია სულ 10 სხდომა. მათ შორის:

- კომიტეტის სხდომა – 8;
- კომიტეტების ერთობლივი სხდომა – 2;

ასევე კომიტეტს ჰქონდა 3 სამუშაო შეხვედრა, რომელზეც მოსმენილი იქნა შემდეგი ინფორმაციები:

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრისა და სამედიცინო დაწესებულებების ხელმძღვანელთა ინფორმაცია სეზონური ვირუსული დაავადებების შემთხვევათა მატებასთან დაკავშირებით;

2. სსიპ საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის ხელმძღვანელის ინფორმაცია C (HCV) ჰეპატიტის პროგრამის მიმდინარეობისა და შედეგების თაობაზე;

3. სსიპ საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის ორგანიზებით გამართული შეხვედრა აჭარის რეგიონში ნულოვანი ტუბერკულოზის ინიციატივის ფარგლებში, რომლის მიზანია შეიქმნას ელიმინაციის კუნძულები, რაც საწყის ეტაპზე ხელს შეუწყობს ტუბერკულოზის გავრცელების შემცირებას.

სულ კომიტეტის სხდომებზე განხილული იქნა 49 საკითხი, აქედან:

- კანონპროექტი და დადგენილება – 10;
- საქართველოს პარლამენტიდან შემოსული კანონპროექტი – 31 ;
- სხვადასხვა უწყებისა და დაწესებულების ხელმძღვანელთა ანგარიში და ინფორმაცია - 8.

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტის მიერ სხვადასხვა საკანონმდებლო ინიციატივის თაობაზე მომზადებულია 15 დასკვნა.

34 საკითხი განხილულ იქნა და ცნობად იქნა მიღებული.

კომიტეტში შემოსული განცხადებების, წერილების, კორესპონდენციების და მოქალაქეთა მიღების სტატისტიკა

კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში მუდმივ დახმარებას უწევდა მოსახლეობას სხვადასხვა პრობლემების გადაჭრაში.

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტში შემოსულია 436 წერილი, აქედან მოქალაქეთა განცხადება 223, საქართველოს პარლამენტიდან შემოსული კანონპროექტი - 31 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონპროექტი და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დადგენილების პროექტი – 10 და სხვადასხვა უწყებებიდან და ორგანიზაციებიდან – 172.

მოქალაქეთა განცხადებების უმრავლესობა მოიცავდა სამედიცინო სფეროს, ნაწილი ითხოვდა სოციალურ დახმარებას, ხოლო შედარებით მცირე ნაწილი მოითხოვდა დასაქმებას.

კომიტეტში შემოსული ყველა განცხადება კომიტეტის აპარატის მიერ აყვანილი იყო კონტროლზე და შესწავლილი იქნა დადგენილ ვადებში. განცხადებების დიდი ნაწილი რეაგირებისათვის გადაეგზავნა შესაბამის უწყებებს, საიდანაც მიღებულია პასუხები მათ მიერ გატარებული ღონისძიებების თაობაზე.

მოქალაქეთა განცხადებებში დასმული საკითხების ოპერატიულად გადაწყვეტის მიზნით დანერგილი გვექონდა მათი კომიტეტის სხდომებზე განხილვის პრაქტიკა.

გარდა ამისა საანგარიშო პერიოდში კომიტეტში მიღებაზე იყო 50 მოქალაქე, კომიტეტში შემოსული განცხადებებიდან ნაწილი ეხებოდა მოქალაქეთა მკურნალობას, ნაწილი კი სოციალურ პრობლემებს. ყველა მოქალაქეს ჩვენი კომიტეტის კომპეტენციის ფარგლებში გაეწია შესაძლო დახმარება.

აღსანიშნავია, რომ კომიტეტის უშუალო ჩარევით, სახელმწიფო და ადგილობრივი სამედიცინო პროგრამების ფარგლებში დახმარება გაეწია და ოპერაციული მკურნალობა დაუფინანსდა 285 მოქალაქეს (განცხადების გარეშე).

სამოქალაქო სექტორთან ურთიერთობა

კომიტეტის საქმიანობის ერთ-ერთ ძირითად პრიორიტეტად მიჩნეულია კომიტეტის წევრების მოსახლეობასთან, ჯანდაცვის სფეროში დასაქმებულ მედპერსონალთან, პრესისა და მასმედიის წარმომადგენლებთან ურთიერთ-თანამშრომლობა, არსებული პრობლემების შესწავლა და მათზე რეაგირება.

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტის წევრებსა და აპარატის თანამშრომლებს შეხვედრები ჰქონდათ სხვადასხვა სამედიცინო დაწესებულებების

მედპერსონალთან. აღნიშნული შეხვედრების ძირითადი მიზანი გახლდათ საფუძვლიანად შეგვესწავლა ის პრობლემები, რომელთა გადაჭრის გარეშე ჯანდაცვის სფეროში სახელმწიფო რეფორმების გატარება და მოსახლეობის სამედიცინო დახმარების მდგომარეობის გაუმჯობესება შეუძლებელი იქნება.

შეხვედრის დროს დასმული იქნა სხვადასხვა პრობლემური საკითხი, რომელთა უმრავლესობა ეხებოდა სამკურნალო დაწესებულებების კვალიფიციური სამედიცინო კადრების სიმცირის, სახელფასო განაკვეთების გაზრდის და ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების პუნქტების (სოფლის ამბულატორია) რეაბილიტაციის და სამედიცინო დაწესებულებების წინაშე სოციალურად დაუცველ პაციენტთა დავალიანებების საკითხებს, რომელთა უმეტესი ნაწილი მოგვარებული იქნა. ერთ-ერთ პრობლემურ საკითხად რჩება პაციენტთა ინფორმირებულობა და კომუნიკაცია, რის გადაწყვეტაზეც სამკურნალო დაწესებულებების და შესაბამისი უწყებების ხელმძღვანელობასთან ინტენსიურად ვთანამშრომლობთ.

საანგარიშო პერიოდში, როგორც უმაღლესი საბჭოს მაჟორიტარმა დეპუტატმა შეხვედრები გამართა მუნიციპალიტეტების მოსახლეობასთან. შეხვედრების დროს ეცნობოდა იმ პრობლემებს, რომლებიც ადგილობრივ მოსახლეობას აწუხებდა და საჭიროებდა გადაწყვეტას კერძოდ:

- მიწის რეგისტრაცია;
- „ხელმისაწვდომი საცხოვრისით“ სარგებლობის პროგრამაში ჩართვა (ქ.ბათუმი);
- ავარიული საცხოვრებელი სახლის შეკეთება (ურეხი);
- სასმელი წყლის პრობლემის მოგვარება (დაბა ხელვაჩაური);
- გზის საფარის დაგება (გონიო).

ზემოაღნიშნული პრობლემების უმეტესი ნაწილის გადაწყვეტაზე მუშაობა მიმდინარეობს.

ორგანიზებული გვაქვს მაჟორიტარი დეპუტატის ბიურო ქ.ბათუმი ლუკა ასათიანის ქუჩა №25-ში. ყოველი კვირის ოთხშაბათს 14-საათიდან 18-საათამდე მიმდინარეობს მოქალაქეთა მიღება.

მაჟორიტარი დეპუტატის ბიუროში მიღებაზე იმყოფებოდა 80 მოქალაქე, შემოსულია 21 განცხადება, თითოეული მათგანი შესწავლილი და რეაგირებული იქნა დადგენილ ვადებში.

კომიტეტის მიერ ორგანიზებული ღონისძიებები:

2018 წლის 13 დეკემბერს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებითა და შპს „ჰემა-2012“-ის სისხლის ბანკის ინიციატივით, „გაუზიარე სიცოცხლე-გაიღე სისხლი“, საქველმოქმედო აქცია ჩატარდა.

2019 წლის 21 მარტს ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებით, დაუნის სინდრომის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით „მეგობრები არ ითვლიან ქრომოსომებს“ ღონისძიება ჩატარდა.

2019 წლის 2 აპრილს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოში ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებით, აუტიზმის ცნობადობის ამაღლების საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით ღონისძიება ჩატარდა.

2019 წლის 28 მაისს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტისა და აჭარის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის ორგანიზებით, ინტეგრირებული სკრინინგის უფასო აქცია ჩატარდა უმაღლესი საბჭოს აპარატის თანამშრომლებისთვის.

2019 წლის 1 ივნისს ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებით, ფერიის წმინდა მატათა მოციქულის სახელობის ბავშვთა გიმნაზია-პანსიონში ღონისძიება ჩატარდა.

კომიტეტის ეგიდითა და სამედიცინო კლინიკების მხარდაჭერით ჩატარდა:

- კომიტეტის ეგიდითა და ქ.ბათუმის №1 პოლიკლინიკის მხარდაჭერით, უფასო კონსულტაციები და კვლევები ჩატარდა გონიოს მოსახლეობისათვის;
- კომიტეტის ეგიდითა და ირის ბორჩაშვილის სახელობის ჯანმრთელობის ცენტრ „მედინას“ მხარდაჭერით, უფასო კონსულტაციები და კვლევები ჩატარდა მოსახლეობისათვის;
- კომიტეტის ეგიდითა და კორპორაცია ევექსის მხარდაჭერით უფასო კონსულტაციები და კვლევები ჩატარდა, შუახევის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის;
- კომიტეტის ეგიდითა და ინგოროყვას საუნივერსიტეტო კლინიკის მხარდაჭერით უფასო კონსულტაციები და კვლევები ჩატარდა, ქედის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის;
- კომიტეტის ეგიდითა და კორპორაცია ევექსის მხარდაჭერით უფასო კონსულტაციები და კვლევები ჩატარდა, ქობულეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ ცეცხლაურის მოსახლეობისათვის;
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებითა და ხელვაჩაურის საკრებულოს ჩართულობით, უფასო სამედიცინო გამოკვლევების აქცია ჩატარდა ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის.

სულ კონსულტაციაზე მიღებულ იქნა 1019 პაციენტი და 2123 ლაბორატორიულ-ინსტრუმენტალური კვლევა ჩატარდა.

პერიოდულად გრძელდება უფასო კონსულტაციები და კვლევები ყველა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის.

აღსანიშნავია აგრეთვე კომიტეტის აქტიური ჩართულობა და მონაწილეობა სხვადასხვა სახის ღონისძიებებში, კერძოდ:

- 2018.06.09 შეხვედრა თურქეთის გენერალურ კონსულ მაქბულე ქოჩაკსთან.
- 2018.08.09 გადამფრენ ფრინველებზე დაკვირვების მე-7 საერთაშორისო ფესტივალი.
- 2018.20.09 შეხვედრა ტერნოპოლის საოლქო საბჭოს დელეგაციასთან, დეპუტატ სერგეი შვეცის ხელმძღვანელობით.
- 2018.11.10 ფორუმი „აჭარის აგრარული შესაძლებლობები-2018წ“.
- 2018.12.10 კომპანია GEONET EXPO-ს ორგანიზებით გამართული მე-8 საერთაშორისო აგრო-სასურსათო პროდუქციის და ტექნოლოგიების გამოფენა-გაყიდვა.
- 2018.14.10 ბათუმის მე-8 საერთაშორისო აგრო-სასურსათო პროდუქციის და ახალი ტექნოლოგიების გამოფენა-გაყიდვა 2018წ.
- 2018/21.11 საშემოდგომო ღონისძიება დღის ცენტრ „თანაში“.
- 2018.12.12 აჭარის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრი „ინოვაციები მოქმედებათა დასაჩქარებლად“ კონფერენცია.
- 2018.19.12 დღის ცენტრ „თანა“-ს კონფერენცია.
- 2018.21.12 საერთაშორისო სამედიცინო-კონფერენცია „ჯანმრთელი მომავალი“.
- 2019.16.01 გენდერული თანასწორობის საბჭოს 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმის შემუშავება.
- 2019.16.03 სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი ტერიტორიული კომისიის სხდომა.
- 2019.28.03 ფონდი კეთილსოფელი - „ერთად ავაშენოთ კეთილსოფელი“ პრეზენტაცია.
- 2019.18.04 აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოს მე-2 საერთაშორისო სემინარი „შავიზღვისპირეთის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების რეალური მდგომარეობა, პრობლემები და პერსპექტივები“.
- 2019.12.05 ტურიზმისა და სასტუმრო აღჭურვილობის მე-2 საერთაშორისო სამედიცინო გამოფენა „ექსპო ბათუმი“.
- 2019.22.05 აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აივ/შიდსის სტრატეგიული გეგმის წარდგენა.
- 2019.06.06 სელიმ ხიმშიაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საღამო.
- 2019.12.06 სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია „სახალხო მოძრაობა საქართველოს ეკონომიკური აღმავლობისთვის“.
- 2019.14.06 სამედიცინო ცენტრ „თანა“-ს ბენეფიციარების ზეიმი - 14 ივნისი - შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების დაცვის დღეა.
- 2019.25.06 მეზღვაურთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს მიერ ორგანიზებული ღონისძიება.
- 2019.07.07 ინოვაციური სტომატოლოგიის ცენტრ „როგო“-ს გახსნა.
- 2019.07.07 ღვინის ფესტივალი ქედაში.

- 2019.12.07 მეზღვაურთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება.
- 2019.20.07 ავერსის შვილობილი კომპანიის „მედალფა“-ს მრავალპროფილური კლინიკის გახსნა.
- 2019.02.08 ნუგზარ პაქსაძის (ლატვია) გამოფენა „ორი ნაპირი“.
- 2019.04.08 ტრადიციული სახალხო ზეიმი „შუამთობა“ 2019.
- 2019.08.08 იაპონელი მხატვრის ისაო ტომოდას გამოფენა „წარმოიდგინე“.
- 2019.10-11.08 თაფლის ფესტივალი.
- 2019.22.08. შეხვედრა ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან, პარლამენტის თემატური კვლევა „შშმ ქალთა მისაწვდომობა ჯანდაცვის სერვისებზე“.
- 2019.24.08. ტრადიციული სახალხო დღესასწაული „კოლხობა-2019“.

2018 წლის 26 დეკემბერს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის ორგანიზებითა და „საერთაშორისო ინვესტორთა ასოციაციის“ ხელშეწყობით, სოციალურად დაუცველ ოჯახებს, საახალწლო-საშობაო საჩუქრები გადაეცათ.

კომიტეტის საზედამხედველო და საკანონმდებლო საქმიანობა

უმაღლესი საბჭოს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში სისტემატურად ახორციელებდა უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ხელის შეწყობას, უმაღლესი საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოებისა და მთავრობის საქმიანობის კონტროლს.

კომიტეტი მაქსიმალურ ყურადღებას უთმობდა ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების პრიორიტეტების შერჩევას. მიგვაჩნია, რომ ჩვენს მიერ წარმოდგენილი წინადადებების ერთობლივი ანალიზი, შეჯერება, მათი გათვალისწინება მომავალი და მომდევნო წლების ბიუჯეტში სახელმწიფო პროგრამების შემუშავების მიზნით საქართველოს სახელმწიფოს მიერ დეკლარირებულ პრიორიტეტებთან შესაბამისობაშია და მნიშვნელოვანი წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება რეგიონის მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურების მაღალი ხარისხის მისაღწევად. ამ მიზნით მომდევნო წლის ბიუჯეტის დამტკიცებამდე კომიტეტის სხდომებზე, სამინისტროს წარმომადგენლებთან ერთად განვიხილეთ 2019 წლის სამედიცინო პროგრამების პროექტები და კომიტეტის წევრების მიერ გამოთქმული რეკომენდაციები გაეგზავნა ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს.

საანგარიშო პერიოდში კომიტეტის სხდომებზე მოსმენილი იქნა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და მისი ქვემდებარე დაწესებულებების ხელმძღვანელთა ინფორმაციები. კერძოდ:

- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ინფორმაცია სამინისტროს 2018 წელს გაწეული მომსახურებისა და 2019 წლის ღონისძიებების შესახებ;
- აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროგრამების შესრულების მიმდინარეობის თაობაზე ყოველკვარტალური ანგარიში (2019 წლის I და II კვარტალი);
- სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს აჭარის ფილიალის უფროსის ინფორმაცია მიმდინარე და 2018 წელს გაწეული საქმიანობის შესახებ;
- დასაქმების სააგენტოს ხელმძღვანელის ანგარიში მიმდინარე წლის საქმიანობის შესახებ;
- საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის ხელმძღვანელის ინფორმაცია მიმდინარე საქმიანობის შესახებ;

კომიტეტი აგრძელებს მუშაობს საკანონმდებლო ინიციატივებზე. კერძოდ:

1. „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილებების შეტანის თაობაზე.
2. „სახელმწიფო პენსიის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე;